

ЯКОВЛЄВ О. А.

доцент кафедри трудового права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, кандидат
юридичних наук

МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ:

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті медичний огляд трактується як здійснюване закладом охорони здоров'я вивчення стану здоров'я працівника з метою визначення його придатності до виконання певної роботи (професії). При цьому, (1) його організація і фінансування розглядається як обов'язок роботодавця, а (2) проходження як обов'язок працівника. Ухилення від медичного огляду є підставою для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності у визначеному трудовим законодавством порядку.

Встановлено, що має місце колізія між положеннями ч. 2 ст. 17 Закону України «Про охорону праці», що зобов'язує роботодавця відсторонити працівника від виконуваної роботи, та ст. 46 КЗпП України, яка тільки допускає відсторонення працівника від роботи роботодавцем у разі відмови або ухилення від обов'язкових медичних оглядів. Ця суперечність підлягає усуненню шляхом закріплення у законодавчих актах єдиного припису, який би зобов'язував роботодавця відсторонювати працівника у зазначеному випадку.

Ключові слова: працівник, умови праці, право на охорону здоров'я, медичний огляд, відсторонення від роботи

ЛІТЕРАТУРА:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р., №2801-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №4. Ст. 141.
2. Сенюта І. Я. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Львів, 2006. 217 с.
3. Кодекс законів про працю України: затв. Законом УРСР від 10.12.1971 р., №322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. №50 (Додаток). Ст. 375.

4. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р., №2694-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №49. Ст. 668.
5. Процевський О. І. Новий зміст права на працю – основа формування трудового законодавства України. *Право України*. 1999. №6. С. 101-105.
6. Про затвердження Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність, або оточуючих: пост. КМУ від 27.09.2000 р., №1465. *Офіційний вісник України*. 2000. №39.
7. Порядок проведення обов'язкового профілактичного наркологічного огляду громадян: затв. пост. КМУ від 06.11.1997 р., №1238. *Офіційний вісник України* 1997. №46.
8. Плєсньов К.М. Невідповідність працівника займаній посаді або виконуваній роботі як підстава розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Харків, 2014. 212 с.

REFERENCES

1. The Fundamentals of Ukrainian Health Care Legislation: Law of Ukraine of 19.11.1992, No. 2801-XII. Information from the Verkhovna Rada of Ukraine. 1993. №4. Art. 141
2. Senyuta I. Ya. The human right to health protection and its legislative provision in Ukraine (general theoretical research): Diss. ... Candidate lawyer Sciences: 12.00.01. Lviv, 2006. 217 p.
3. The Labor Code of Ukraine: Zat. The Law of the USSR dated December 10, 1971, No. 322-VIII. Information from the Verkhovna Rada of the USSR. 1971. №50 (Annex). Art. 375
4. On Occupational Safety: Law of Ukraine of 14.10.1992, No. 2694-XII. Information from the Verkhovna Rada of Ukraine. 1992. №49. Art. 668
5. Protsevsky O. I. New content of the right to work - the basis of the formation of labor legislation in Ukraine. The law of Ukraine. 1999. №6. Pp. 101-105.
6. On approval of the Procedure for conducting mandatory preliminary and periodic psychiatric examinations and a list of medical psychiatric contraindications for the implementation of certain types of activities (works, professions, services) that may pose a direct danger to the person conducting the activity or others: post. Cabinet of Ministers of Ukraine, dated September 27, 2000, No. 1465. Official Bulletin of Ukraine. 2000. No. 39.
7. Procedure for conducting mandatory prophylactic narcological review of citizens: Zatv. post. Cabinet of Ministers of Ukraine, dated November 6, 1997, No. 1238. Official Gazette of Ukraine, 1997. №46.

8. Ples"ev K.M. Incompatibility of the employee with the position or work performed as the basis for the termination of the employment contract on the initiative of the employer: dis. ... Candidate lawyer Sciences: 12.00.05. Kharkiv, 2014. 212 p.

ЯКОВЛЄВ А. А.

доцент кафедры трудового права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, кандидат юридических наук

МЕДИЦИНСКИЕ ОСМОТРЫ: ОТДЕЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

В статье медицинский осмотр трактуется как осуществляемое заведением здравоохранения изучение состояния здоровья работника с целью определения его пригодности к выполнению определенной работы (профессии). При этом, (1) его организация и финансирование рассматривается как обязанность работодателя, а (2) прохождение как обязанность работника. Уклонение от медицинского осмотра является основанием для привлечения работника к дисциплинарной ответственности в определенном трудовым законодательством порядке.

Установлено, что имеет место коллизия между положениями ч. 2 ст. 17 Закона Украины "Об охране труда", обязывающей работодателя отстранить работника от выполняемой работы, и ст. 46 КЗоТ Украины, которая только допускает отстранение работника от работы работодателем в случае отказа или уклонения от обязательных медицинских осмотров. Это противоречие предлагается устранить путем закрепления в законодательных актах единого предписания, которое бы обязывало работодателя отстранять работника в указанном случае.

Ключевые слова: работник, условия труда, право на охрану здоровья, медицинский осмотр, отстранение от работы.

IAKOVLEV O.A.,

associate professor of the Labour Law Department of Yaroslav Mudryi National Law University,

PhD

MEDICAL EXAMINATION: SEPARATE PROBLEMATIC ISSUES ON LEGAL SUPPORT

Problem setting. The Preamble of the Fundamentals of the Ukrainian legislation on health care says: "Every person has a natural, essential and unbreakable right to health protection". I. Ia. Senyuta (a) adduces convincing arguments concerning consideration this right as a natural one, and (b) suggests to interpret this right as the ability of a person to use all the

social, primarily the state, funds aimed at the preservation, strengthening, development and, in case of violation, recovery of the highest attainable standard of physical and mental condition of his body.

Analysis of recent researches and publications. Works of such scientists V. M. Andriyiv, N. B. Bolotina, O. D. Zaykin, M. L. Zakharov, R. I. Ivanova, P. D. Kaminska, O.Ie. Machulska, O. V. Moskalenko, V. D. Royik, E. G. Tuchkova, O. M. Yaroshenko, etc, should be recognized as scientific and theoretical researches in this area. However, despite their significant achievements, there is a lack of comprehensive scientific papers in Ukraine on problems concerning legal regulation of medical examination.

Article's main body. It is established that there is a conflict between the provisions of part 2 of article 17 of the Law of Ukraine "On Labour Protection", whereunder there is an obligation of employer to remove employee from work, and article 46 of the Labour Code of Ukraine, which allows only the removal of employee from work by the employer in case of refusal or circumvention of compulsory medical examination. This contradiction is a subject to elimination by fixing in legislation of the uniform instruction obliging employer to dismiss the employee in the specified case.

Conclusions and prospects for the development.

The discrepancy between employee and current position or active job because of health conditions is grounds for termination of the employment contract on the initiative of the employer according to § 2 part 1 of article 40 of the Labour Code of Ukraine. K. V. Plesnirov considers that the dismissal of employee on this basis occurs in the following cases: (a) employee's active job creates direct threat of his life or health; (b) because of health conditions employee is unable to perform his duties properly; (c) employee's active job creates direct threat of health or life of labour collective's members and the citizens who surround him during labour activity. However, it should be noted that the dismissal according to § 2 part 1 of article 40 of the Labour Code of Ukraine is allowed in case of impossibility to transfer employee, with consent of employee, to another job.

Key words: employee, labour conditions, right to health protection, medical examination, dismissal from work.